

From
the People of Japan

Türkiye'deki Suriyeli ve Ev Sahibi Kadın ve Kız Çocuklarının Sosyal ve Ekonomik İstikrarı ve Dayanıklılığının Güçlendirilmesi Projesi 2. Şans Eğitim Programı ve Barış ve Diyalog İnşası Programları Sosyal Etki Analizi

Bu rapor, Japonya Hükümeti tarafından finanse edilen ve UN Women tarafından Habitat Derneği iş birliğinde uygulanan "Türkiye'deki Suriyeli ve Ev Sahibi Kadın ve Kız Çocuklarının Sosyal ve Ekonomik İstikrarı ve Dayanıklılığının Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında hazırlanmıştır. Burada yer alan yayının içeriği, tamamıyla Habitat Derneği sorumluluğunda olup, hiçbir şekilde UN Women ve Japonya Hükümetinin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İkinci Şans Eğitim Programı ile Barış ve Diyalog İnşası Programı farklı topluluktan olan insanların aralarındaki iletişim köprüsü olmuştur.

Japonya Hükümeti tarafından finanse edilen ve UN Women tarafından Habitat Derneği ortaklığında 1 Nisan 2020 – 31 Mart 2021 tarihleri arasında İstanbul ve İzmir illerinde uygulanan “Türkiye’deki Suriyeli ve Ev Sahibi Kadın ve Kız Çocuklarının Sosyal ve Ekonomik İstikrarı ve Dayanıklılığının Güçlendirilmesi Projesi” iki ana program yoluyla Mülteci Kadınların ve Ev Sahibi Topluluktan Kadınların; finansal özgürlüklerini, bilgilerini, girişimcilik düşüncelerini gün yüzüne çıkarmayı, kariyer hedeflerini, kariyer planlarını, teknoloji alanlarında bilgilerini, meraklarını, becerilerini, ve iş hayatları ile özel hayatlarında çevresi ile uyumlarının geliştirilmesi hedeflenmiştir. **Projenin Habitat Derneği ortaklığında gerçekleştirilen tüm aktivitelerin sonunda toplam 795 katılımcıya ulaşılması planlanmıştır.** Ek olarak 546 öğrenciye destek sağlanması planlanmıştır. İkinci Şans Programı kapsamında 395 kadına, Barış ve Diyalog İnşası Programı kapsamında 350 kadın 50 erkek katılımcıya ulaşılması hedeflenmiştir.

Aynı zamanda Uluslararası Kız Çocukları Günü Çalıştayı, Diyalog Kurma Festivali ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı Aktivizm Atölyeleri düzenleyerek Suriyeli ve Türk kadın ve kız çocukları arasında sosyal uyumun artırılması hedeflenmiştir.

Proje iki faaliyet programını içermektedir. İlk olarak **İkinci Şans Eğitim Programı** ile birlikte eğitime katılan paydaşlara, Kariyer Eğitimi ve Yaşam Becerilerini Geliştirme Eğitimleri verilmiştir. Bu eğitimler boyunca mülteci katılımcılar için Arapça çeviri desteği alınarak katılımcılara kolaylık sağlanmıştır. Kariyer eğitimine katılan paydaşlar, 3 ay boyunca tüm eğitimlere katılmıştır. Düzenli olarak bu eğitimlerde bilgiler edinerek sertifika sahibi olmuşlardır. Ayrıca katılımcılara iş arama ve bulma becerilerini geliştirecek, dijitalleşmeye uyum sağlayacakları ve kariyer basamaklarında ilerlemelerini sağlayacak eğitimler verilmiştir. Yaşam Becerilerini Geliştirme Eğitimleri ise daha geniş bir kitleye yönelik, başvuruya istinaden eğitimlerin gerçekleştirildiği kısa sürede aktarılan müfredatları içeren eğitimler olmuştur.

İkinci Şans Eğitim Programında gerçekleştirilen eğitimlerde; kariyer fırsatları yaratmak, kariyer hedefleri belirlemek, teknolojik araçları kullanmak ve öğretmek, bu araçları yönetmelerini sağlamak, istihdamlarını sağlamak, istihdam edilebilirlik düzeylerini artırmak, diğer katılımcılar ile uyum içerisinde yaşamak, iletişimlerini artırmak ve bilgi düzeylerini geliştirmek gibi hedeflerle gerçekleştirilmiştir.

İkinci olarak **Barış ve Diyalog İnşası Programı’na** katılan paydaşlara; dijital etkinliklerin ve dijital eğitimlerin yanı sıra, aynı zamanda çatışma yönetimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, iş hukuku ve yine kariyer planlama ile ilgili bilgilerin aktarıldığı eğitimler ve atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Öte yandan diğer katılımcılar ile iş fikirleri geliştirecekleri, mentörlerden destekler alacakları ve fikirlerini hayata geçirmelerine katkı sağlanacak fikir kampı gerçekleştirilmiştir.

Toplum ile uyum içerisinde yaşamayı, iletişim kurmayı, kendilerini özel hayatlarında ve iş hayatlarında geliştirmelerini sağlamak amacıyla da eğitimler düzenlenmiştir. Bu programa dahil edilen Kız Çocukları ile Erkekler için de özel eğitimler verilmiştir. Erkekler için yapılan erkeklik atölyesinde; toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına şiddete karşı olmaları, aynı zamanda sosyal çevresine karşı davranışlarını duyarlı hale getirmek ve geliştirmek amaçlanmıştır. Genel olarak Barış ve Diyalog İnşası Programı kapsamında gerçekleştirilen eğitimler sayesinde katılımcıların toplumda ve hayatlarında gelişimlere açık olup kendileri için en iyisini yapmaları, karşılaştıkları zor durumlar ile ilgili ne yapmaları gerektiğini öğrenmeleri, kariyerlerini oluşturmaları, şiddet, mobbing ve herhangi bir hukuksuzluk durumunda yapmaları gerekenler ve teknolojik becerilerini geliştirecek içerikler aktarılmıştır.

Barış ve Diyalog İnşası programı kapsamındaki Çocuk Hakları Eğitimine **sadece Kız çocukları**, Erkeklik Atölyesine ise **sadece Erkekler katılım** göstermiştir. Proje kapsamında verilen iki faaliyetin hedef kitle istatistikleri aşağıda gösterilmiştir. Faaliyetlere **%53’ü Ev Sahibi Topluluktan Kadınlar, %40’ı Mülteci Kadınlar, %4’ü Erkek, %3’ü Kız Çocuğu olmak üzere 1519 katılımcı katılmıştır.** Programa katılanların %73’üne İkinci Şans Eğitim Programı’na, %27’sine ise Barış ve Diyalog İnşası Programı’na katılmıştır.

PROJE KAPSAMINDA YAPILAN HER 1 TL'LİK YATIRIMIN 2,57 TL DEĞERİNDE SOSYAL GETİRİSİ OLMUŞTUR.

Proje kapsamında yapılan tüm faaliyetlerin yarattığı sosyal etkiyi ölçümlemek için Yatırımın Sosyal Getirisi" (Social Return on Investment - SROI) metodolojisi kullanılmıştır. SROI yönteminin ana ilkeleri ve standardıyla uyumlu bir çalışma metodu benimsenmiştir. Öncelikle paydaşlar belirlenmiştir. Daha sonra değişim teorileri oluşturulmuş ve anket/odak grup görüşmeleri çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Sonrasında etkiler ve en son olarak SROI değerleri hesaplanmıştır. Projenin değer ölçümü yapılırken karma araştırma yöntemleri ölçümlerinden yararlanılmıştır. Bunun yanında örneklem seçimi yapılırken; maksimum çeşitlilik örneklemesi yapılarak, proje unsurlarının, aynı zamanda kırılımlarının çeşitliliğini yansıtmak amaçlanmıştır. Programlar ile ilgili bulgulara ulaşmak için anket çalışmaları ve odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Bütün faaliyetler için Türkçe ve Arapça iki dil olarak gerçekleştirilen anket çalışmaları ve odak grup görüşmeleriyle bütün hedef gruplara erişimde etkili bir iletişim yolu benimsenerek hareket edilmiştir. Bütün anket ve odak grup görüşmeleri; katılımcıları kişisel verileri koruma kanunu konusunda bilgilendirilmiş ve aydınlatma formu paylaşarak kendilerinden edinilen verilerin kullanımıyla ilgili katılımcılardan izin ve onay alınmıştır. Araştırma ekibi, eğitimlere gözlemci olarak katılarak kendi deneyimlerini ve edindikleri bilgileri de rapora yansıtmıştır. **Anket çalışması 112 katılımcı, odak grup görüşmeleri ise 38 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.**

Ankete katılanların %55'i Ev Sahibi Topluluktan Kadınlar, %42'si Mülteci Kadınlar, %2'si Erkek katılımcı, %1'i ise Kız çocukları katılımcıdır. Program bazlı katılım istatistikleri; %68'i İkinci Şans Eğitim Programı, %32'si ise Barış ve Diyalog İnşası Programı'na katılım göstermişlerdir.

Odak grup görüşmelerimizde ise bu oran %50'si İkinci Şans Eğitim Programı, %50'si Barış ve Diyalog İnşası Programı olmak üzere eşit katılım sağlanmıştır.

Big Cat Research tarafından gerçekleştirilen anket ve odak grup görüşme sonuçlarına göre yürütülen faaliyetlerin Mülteci Kadınlar ile Ev Sahibi Topluluktan Kadınlar üzerinde pozitif ve sürdürülebilir etkiler bıraktığı gözlemlenmiştir.

Genel anlamda görüşmelere katılan Mülteci Kadınların ve Ev Sahibi Topluluktan Kadınların verdikleri görüşlerin büyük bir çoğunluğu eğitimlerin onları sosyalleştirdiği, yeni insanlar tanıdıkları, kendilerine çalışma alanları yarattıkları, iş hayatlarında fayda sağladıkları, iletişimlerinin güçlendiği, sosyal medya ve interneti daha özgür, daha bilinçli kullanmaya başladıkları ve özgüven kazandıkları yönünde olmuştur. Ayrıca katılımcılar tekrar bu tarz eğitim yapılırsa katılmak istediklerini ve çevrelerine verilen bu eğitimleri tavsiye ettiklerini belirtmişlerdir. Eğitim süresince daha fazla pratiğe dönük ve interaktif çalışmaların yapılması gerektiği yönünde geri bildirimlerde olmuştur. Projenin katılımcılarda ileriye dönük, kalıcı ve sürekli bir etki bıraktığı da gözlemlenmiştir.

Proje kapsamında SROI yöntemine göre yapılan analiz sonucunda her 1 TL'lik yatırımın 2,57 TL değerinde sosyal getirisi olmuştur. Genel anlamda, programlar ve alt kırılımları olan eğitimlerin yaratılan değer ile yapılan yatırım oranları birbirine yakın ve anlamlı bir bütünlük içermektedir.

İKİNCİ ŞANS EĞİTİMİ PROGRAMI KAPSAMINDA YAPILAN HER 1 TL'LİK YATIRIMIN 2,67 TL DEĞERİNDE SOSYAL GETİRİSİ OLMUŞTUR

BARIŞ VE DİYALOG İNŞASI PROGRAMI KAPSAMINDA YAPILAN HER 1 TL'LİK YATIRIMIN 2,35 TL DEĞERİNDE SOSYAL GETİRİSİ OLMUŞTUR

İkinci Şans Eğitimi Programı'nda yapılan her 1 TL'lik yatırımın geri dönüşü 2,67 TL olmuştur. Programın yaratılan değeri, proje kapsamında yaratılan toplam değer yaklaşık %71'dir. Proje hedef kitesinin %73'üne bu program kapsamında yürütülen faaliyetler ile ulaşılmıştır.

Programın alt başlıkları olan **Kariyer Eğitimi'nde** yaratılan değer 822.927,00 TL ve **Yaşam Becerileri Geliştirme Eğitimlerinde** ise toplam 1.080.312,00 TL'lik değer yaratılmıştır. **Hesaplanan SROI değerleri sırasıyla 2,82 ve 2,56 olmuştur.**

Program kapsamındaki **kariyer eğitimleri mülteci kadınlar** üzerinde, **yaşam becerileri geliştirme eğitimleri ise ev sahibi topluluktan kadınlar** üzerinde daha fazla sosyal etki yaratmıştır.

Bariş ve Diyalog İnşası Programı'nda yapılan her 1 TL'lik yatırımın geri dönüşü 2,35 TL olmuştur. Programın yaratılan değeri, proje kapsamında yaratılan toplam değer yaklaşık %29'udur. Proje hedef kitesinin %27'sine bu program kapsamında yürütülen faaliyetler ile ulaşılmıştır. Bariş ve Diyalog İnşası Programı kapsamında yaratılan değer 767.033,00 TL olmuştur. Her 1 TL için yaratılan değer 2,35 TL'dir. Bu programda atölye ve sosyal uyum çalışmalarının yoğunlukta olduğu faaliyetler yürütülmüştür.

Sosyal uyum için sanat atölyelerinde tüm proje içerisinde ki en yüksek SROI oranı olan 3,19 hesaplanmıştır. Bu duruma, katılımcıların birbirleriyle olan iletişimde çeviri desteğine ihtiyaç duymadan birbirleriyle etkileşim içerisinde olabilmeleri, takımlar halinde eğlenmiş olmaları, Ev Sahibi Topluluktan Kadınlar ve Mülteci Kadınlar birbirlerinin kültürlerine dair daha fazla fikir sahibi olmalarını sağlayan atölye çalışmaları olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Hayata geçirilen **İkinci Şans Eğitim Programı** ile **Bariş ve Diyalog İnşası Programı'nı** Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma **Amaçları** perspektifinden değerlendirdiğimiz zaman bu amaçlardan 4 tanesi ile uyumaktadır:

- Sağlık ve kaliteli yaşam (03)
- Toplumsal cinsiyet eşitliği (05)
- Eşitsizliklerin azaltılması (10)
- Amaçlar için ortaklıklar (17)

1- YÖNETİCİ ÖZETİ – SROI GENEL BAKIŞ

	Barış ve Diyalog İnşası Programı		İkinci Şans Programı	
	SROI Oranının Düşük Olduğu	SROI Oranının Yüksek Olduğu	SROI Oranının Düşük Olduğu	SROI Oranının Yüksek Olduğu
Ev Sahibi Topluluktan Kadınlar	Barış İnşa Şenliği	Sanat Atölyeleri	Sosyal Finansal Farkındalık Eğitimi	Kariyer Planlama Eğitimi
	1,88	3,11	1,65	2,76
Mülteci Kadınlar	Barış İnşa Şenliği	Sanat Atölyeleri	Sosyal Finansal Farkındalık Eğitimi	Kariyer Planlama Eğitimi
	1,88	3,27	1,65	3,02
Erkekler	Erkeklik Atölyesi	Sanat Atölyeleri		
	1,54	2,95		
Kız Çocukları		Sanat Atölyeleri		
		3,42		
Genel SROI	Erkeklik Atölyesi	Sanat Atölyeleri	Sosyal Finansal Farkındalık Eğitimi	Kariyer Planlama Eğitimi
	1,54	3,19	1,65	2,89

2- YÖNETİCİ ÖZETİ – YARATILAN DEĞERE GENEL BAKIŞ

	Barış ve Diyalog İnşası Programı		İkinci Şans Programı	
	Yaratılan Değerin Düşük Olduğu	Yaratılan Değerin Yüksek Olduğu	Yaratılan Değerin Düşük Olduğu	Yaratılan Değerin Yüksek Olduğu
Ev Sahibi Topluluktan Kadınlar	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	Fikir Maratonu ve Danışmanlık	Sosyal Finansal Farkındalık Eğitimi	Kariyer Planlama Eğitimi
	6.545,45 TL	262.177,89 TL	39.312,00 TL	366.429,81 TL
Mülteci Kadınlar	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	Fikir Maratonu ve Danışmanlık	Sosyal Finansal Farkındalık Eğitimi	Kariyer Planlama Eğitimi
	6.912,00 TL	284.940,00 TL	25.704,00 TL	464.498,46 TL
Erkekler	Sanat Atölyeleri	Erkeklik Atölyesi		
	2.062,50 TL	10.340,00 TL		
Kız Çocukları	Çocuk Hakları Eğitimi	Sanat Atölyeleri		
	9.900,00 TL	19.140,00 TL		
Genel Yaratılan Değer	Erkeklik Atölyesi	Fikir Maratonu ve Danışmanlık	Sosyal Finansal Farkındalık Eğitimi	Kariyer Planlama Eğitimi
	10.340,00 TL	578.360,00 TL	65.016,00 TL	822.927,00 TL

1- YÖNETİCİ ÖZETİ – SOMUT ÇIKTILAR

Sonuç ve çıktılarla ilgili olarak somut ve aritmetik çıktılardan yanı sıra, ölçülemeyen, duygu durumuna bağlı olarak değişiklik gösteren ve farkındalık artışı düzeyinde yansıyan bazı bilgiler eğitimler esnasında ve sonrasında yapılan değerlendirme oturumlarında eğitmenler ve Habitat Derneği'ndeki sorumlular tarafından interaktif olarak toplanarak, değerlendirilmiştir. Projenin sonuç ve çıktıklarına göre yapılan bazı değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

Araştırma esnasında yapılan odak grup görüşmelerinde, erkeklik atölyesine ve toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimine katılan kadın ve erkekler ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde eğitimler sırasında anlatılan cinsiyet eşitliğinin önemini, karşı cinsiyete ön yargılı yaklaşmama ve cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili konuların katılımcılar üzerinde farkındalık ve bilinç oluşturduğu gözlemlenmiştir.

3 Katılımcı Girişimci

Danışmanlık ve Hızlandırıcı Desteği faaliyeti sonunda 2 katılımcı, sosyal uyum fikir maratonuna katılan 1 katılımcı şirketleşmeyi düşünmektedir. Bu durumun proje çıktısı 1.2'ye «Mülteci ve ev sahibi topluluk kadınları ve kızları istihdam edilebilirliklerini ve gelir elde etmelerini artırma becerileriyle donatılmıştır.» doğrudan katkı sağladığı düşünülmektedir.

Araştırma sonuçlarına Habitat Derneği ortaklığıyla 3 ay boyunca yapılan kariyer eğitimlerine katılanların %78'i ilk kez bu tür sertifikalı eğitime katıldığını söylemiştir. Eğitimin çıktısı olarak da daha bilinçli bir şekilde iş arayacağını ve eğitim sonunda elde ettikleri sertifika buna katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Hedef kitlenin %78 oranı hesaplandığında yani 1185 kişinin iş aradığının bulgusuna ulaşılabilir. Bu durumun proje çıktısı 1.2'ye «Mülteci ve ev sahibi topluluk kadınları ve kızları istihdam edilebilirliklerini ve gelir elde etmelerini artırma becerileriyle donatılmıştır.» doğrudan katkı sağladığı düşünülmektedir.

1185 Katılımcı Bilinçli iş arıyor

501 Katılımcı Mültecilere karşı bakış açısı değişimi

Araştırma sonuçlarına göre ev sahibi topluluktan kadınların %63'ü Proje kapsamında katıldıkları faaliyetlere mültecilere karşı bakış açısının değiştiğini, empatilerinin geliştiği ve ön yargılarının azaldığını belirtmiştir. Hedef kitlenin %63 oranı hesaplandığında yani 501 kişide mültecilere karşı bakış açılarının değiştiği bulgusuna ulaşılabilir. Bu durumun proje çıktısı 1.3'e «Kadın örgütleri, toplumsal gerilimi azaltmak ve aşırılıkçılarla mücadele etmek için diyalog ve barış inşası faaliyetleri yoluyla topluluklarında istikrarı ve barış içinde bir arada yaşamayı teşvik etmek için desteklenmektedir.» doğrudan katkı sağladığı düşünülmektedir.